

SPRAWOZDANIE STOWARZYSZENIA BIURO OBSŁUGI RUCHU INICJATYW SPOŁECZNYCH BORIS Z DZIAŁALNOŚCI W 2003 R.

BORIS jest niezależną i niedochodową organizacją pozarządową, która od 1992r. (początkowo jako fundacja) wspiera szeroko pojętą aktywność obywatelską, w tym organizacje pozarządowe oraz inicjatywy społeczne w ich działaniach na rzecz dobra publicznego. Podstawowe obszary zainteresowań BORIS można ująć w 5 podstawowych obszarów:

- odpowiadanie na podstawowe problemy zarządzania organizacją pozarządową
- tworzenie efektywnego środowiska pozarządowego
- rozwój programów współpracy sektora pozarządowego z władzami publicznymi
- pomoc innym państwom w okresie transformacji
- inicjowanie i współtworzenie ogólnopolskich nowatorskich projektów sieciowych

Te działania skupione są w 4 kluczowych programach BORIS: „Warszawa-stolica inicjatyw lokalnych”, „Obywatelskie Mazowsze” oraz „Współpraca krajowa i zagraniczna”, a także w systematycznie rozwijanym programie Pozarządowej Agencji Ewaluacji i Rozwoju.

I. PROGRAM „WARSZAWA – STOLICA INICJATYW LOKALNYCH”

W roku 2003 działania BORIS obejmowały swoim zakresem cztery zasadnicze obszary pomocy i wsparcia inicjatyw społecznych (warszawskich organizacji pozarządowych, pracowników socjalnych warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej oraz osób szczególnie aktywnych w swoich środowiskach lokalnych):

- Poradnictwo indywidualne
- Spotkania specjalistyczne
- OPS jako Centrum Aktywności Lokalnej
- Koalicje problemowe.

PORADNICTWO INDYWIDUALNE

BORIS kieruje swoją działalność do przedstawicieli organizacji pozarządowych, ale również do aktywnych osoby w swoich środowiskach lokalnych, które dopiero chcą założyć organizację pozarządową. Pytania dotyczą niejednokrotnie tego, jaką formę prawną organizacji wybrać: stowarzyszenie czy fundację. Pomagamy także opracować statut, którego treść można bezpłatnie skonsultować z prawnikiem. Udzielamy informacji także o tym jak „raz a dobrze” zarejestrować nową organizację w Krajowym Rejestrze Sądowym. Nasze poradnictwo służy tym organizacjom w rozwiązywaniu również innych problemów, poza chronicznym brakiem funduszy to np.:

- brak dobrej komunikacji między członkami w organizacji,
- brak zaangażowania wszystkich członków organizacji w jej działalność;
- zdominowanie ludzi w organizacji przez jej lidera;
- członkowie organizacji nie omawiają wspólnie trudności i sposobów ich pokonania;
- ludzie zaangażowani w działalność organizacji nie potrafią w pełni wykorzystać swojej wiedzy i umiejętności;

- członkowie stowarzyszeń nie zdają sobie sprawy z tego, że organizacja działa tak, jak działają w niej jej członkowie;
- członkowie organizacji mają problemy z właściwym planowaniem swojej działalności;
- członkowie organizacji nie znają sposobów i narzędzi monitorowania i oceny wyników swojej pracy;
- członkowie organizacji nie znają sposobów poszukiwania funduszy budżetowych i pozabudżetowych;
- członkowie organizacji mają problemy w wypełnianiu wniosków o dotację...itp.

Spotkania z naszymi klientami trwają zwykle ½ godziny, czasem nawet 3 godziny w zależności od potrzeb. Zachęcamy do korzystania również z naszej **biblioteki**, w której znajduje się wiele książek i materiałów pomocnych do sprawnego działania i rozwoju organizacji. W oparciu o nasze własne doświadczenia wydaliśmy serię poradników zawierających kompendium wiedzy dla organizacji na każdym etapie ich rozwoju:

- Zbigniew Wejcman: *Samorząd terytorialny i organizacje pozarządowe -współpraca, czy odrębność?*
- Katarzyna Sekutowicz, Katarzyna Kozłowska: *Wszystko lub prawie wszystko o pieniądzach w organizacjach pozarządowych.*
- Bożena Kowalczyk, Paweł Jordan: *Budowanie zespołu.*
- Małgorzata Ochman, Paweł Jordan: *Jak pracować z wolontariuszami.*
- Dorota Pieńkowska - *Public Relations w organizacjach pozarządowych.*
- Zbigniew Wejcman: *Budowanie porozumień i rzecznictwo organizacji pozarządowych.*
- Zbigniew Wejcman: *Świadczenie usług społecznych.*

W naszej bibliotece znajdują się także trzy przedruki książek o bardzo ważnej dla organizacji tematyce, szczególnie w perspektywie wejścia Polski do Unii Europejskiej, są to:

- Anne Connor: *Monitorując samych siebie.*
- Willem Van Der Eyken: *Kierowanie ewaluacją.*
- Megan Hodges, Geoffrey Wood: *Niech usłyszą twój głos. O lobbingu w Polsce.*

Obok poradnictwa bieżącego prowadziliśmy również poradnictwo długofalowe dla zainteresowanych, działających organizacji. W jego ramach wspólnie wypracowujemy plan działania organizacji na rok, dwa lub trzy lata. Jest to etap poradnictwa zwany konsultacją i odbywa się w siedzibie organizacji.

Łącznie z bezpośredniej pomocy w 2003 roku skorzystało około 800 osób, w tym:

- *porady prawne – ok.100 osób*
- *porady księgowe – ponad 90 osób*
- *informacja i poradnictwo z zakresu założenia i zarządzania organizacją – 245 osób*
- *biblioteka – ok. 80 osób*

Zdecydowana większość udzielonych porad i informacji odnotowana jest w komputerowej bazie poradniczej, którą prowadzimy w ramach standardów poradnictwa, opracowanych przez Sieć SPLOT, a wykorzystywanej również w programie Towarzystwa Wzajemnej Informacji. Jest ona używana do prowadzenia poradnictwa i udzielania informacji podczas spotkań z fundacjami i stowarzyszeniami w siedzibie oraz po powrocie z wyjazdowych spotkań i konsultacji pracowników BORIS (bazy.klon.org.pl).

Ponadto w ramach działalności informacyjnej BORIS współpracuje z Towarzystwem Wzajemnej Informacji stowarzyszenia KLON/JAWOR. W siedzibie BORIS dostępne są broszury z serii „3W” („Warto Wiedzieć Więcej”), przeznaczone dla osób zaangażowanych w działalność pozarządową (obecnie ok. 15 tytułów). BORIS dysponuje również szeregiem informatorów, publikacji i poradników - w tym własnych - w ramach biblioteki obejmującej

zbiór ok. 900 pozycji. W 2003 r. BORIS m.in. współpracował ze Stowarzyszeniem CAL w wydaniu nowej pozycji książkowej pt. „Od pomocy do samopomocy” (Warszawa 2003).

SPOTKANIA SPECJALISTYCZNE W WARSZAWIE

BORIS prowadzi cykle spotkań mające na celu tworzenie bardziej zintegrowanego środowiska organizacji warszawskich, ułatwienie im poznania się i nawiązania współpracy z administracją samorządową, czyli budowanie partnerstwa. Organizowane przez nas w Warszawie spotkania często są pretekstem do wymiany doświadczeń i wzajemnej pomocy. Z ocen uczestników wynika, że niemal wszyscy uważają spotkania ze specjalistami, za potrzebne, a zdobytą wiedzę chcą wykorzystać bezpośrednio w ich działalności. Podkreślają, że wybór tematów jest zgodny z ich zapotrzebowaniem, jak również chwalą sobie ciekawą formę spotkań. Tematyka spotkań w 2003 obejmowała następujące zagadnienia:

- Ustawa o działalności Pożytku Publicznego i Wolontariacie
- Jak długofalowo współpracować z biznesem
- Tworzenie koalicji problemowych organizacji i/lub organizacji i instytucji
- Najważniejsze zmiany w prawie pracy i rachunkowości
- Fundusze strukturalne i rola organizacji pozarządowych w wykorzystaniu FS
- Uprawnienia kontrolne – kto może kontrolować organizacje pozarządowe
- Prowadzenie biura i dokumentacji
- Plan kont a rozliczenia ze sponsorem
- Jak przygotować się do bilansu
- Tworzenie partnerstwa z organizacjami i instytucjami wokół problemu.

Spotkania mają formę warsztatów, prowadzone są przez specjalistów z każdej z dziedzin. W roku 2003 udział w nich wzięło blisko 300 osób.

CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ (CAL) W WARSZAWSKICH OŚRODKACH POMOCY SPOŁECZNEJ (OPS)

Od listopada 2001 roku współpracujemy z pracownikami socjalnymi warszawskich OPS (Śródmieście, Ochota, Praga Południe, Żoliborz, Bemowo, Białołęka, Rembertów) we wdrażaniu przez nich pracy metodą CAL. Od tego momentu regularnie odbywają się spotkania i szkolenia, m.in.:

- Prezentacja: „Społeczność Lokalna”.
- Szkolenie: „Mapa zasobów i potrzeb”.
- Szkolenie: Ja jako animator.
- Szkolenie: Tworzenie lokalnego partnerstwa.
- Szkolenie: Praca Projektami.
- Szkolenie: Praca z wolontariuszami.
- Szkolenie: Pozyskiwanie zasobów i środków.
- Szkolenie: Public Relations, wizerunek i kontakty z mediami.

KOALICJE

Koalicja warszawskich OPS

Istniejąca od 2000 roku koalicja warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej przekształciła swą formę współpracy z BORIS ze wspólnych tematycznych spotkań na pracę w terenie. Ośrodki organizują spotkania z organizacjami na swoim terenie, a pracownicy BORIS

prowadzą te spotkania lub szkolenia.

Koalicja Gołław

W ramach istniejącej od 2 lat koalicji na rzecz osiedla powstało kilka grup problemowych:

1. Grupa zajmująca się nadmiarem wolnego czasu gołławskiej młodzieży.
2. Grupa pracująca na rzecz utworzenia informatora o instytucjach i organizacjach pomagających ludziom mieszkającym na Gołławiu. Informator będzie służył instytucjom samorządowym do informowania interesantów oraz mieszkańcom gdzie szukać pomocy na Gołławiu.
3. Grupa, która będzie się zajmować bezpieczeństwem na osiedlu Gołław.
4. Grupa: Edukacja obywatelska (prowadzone są szkolenia dla rodziców przygotowujących przedszkolaków do szkoły,

Warto podkreślić, że istnieje silna współpraca między członkami koalicji, tj.: szkołami, przedszkolami, klubem osiedlowym. m.in. w 2003 r. koalicja zorganizowała 2 festyny, a dzięki jej wysiłkom powstała świetlica środowiskowa dla dzieci. Opracowano też logo koalicji.

Koalicja Ochota

W ramach tej koalicji, zainteresowanej rozwojem dzielnicy, powstały trzy grupy problemowe:

1. Grupa tworząca informator dla mieszkańców (gdzie szukać pomocy, jak spędzać wolny czas na Ochocie). Informator jest w trakcie realizacji.
2. Ogólnoochocki systemu przeciwdziałania przemocy wobec i wśród młodzieży.
3. Powstała nowa grupa pracująca na rzecz osób niepełnosprawnych.

Opracowane zostały też zasady pracy koalicji, a także jej graficzne logo. Koalicja zorganizowała festyny: promocji zdrowia na polach Mokotowskich oraz festyn osiedlowy „Poznajmy się” w terenie przy Klubie Surma (2 razy). W roku 2003 wydany został informator dla rodziców dzieci z problemami. pt. "Przewodnik po instytucjach i organizacjach ochockich pomagających dziecku i rodzinie". Stworzony został także dzielnicowy system informacji dla ofiar przemocy na Ochocie. Odbyła się debata publiczna nt. przemocy wobec dzieci (pierwsze forum dyskusyjne o przemocy wobec dzieci na Ochocie). Powstała ulotka informująca, gdzie można uzyskać pomoc będąc ofiarą przemocy bądź jej sprawcą.

W ramach dwóch koalicji, na Gołławiu i Ochocie, w 2003 r. odbyło się 18 spotkań koalicjantów, w których uczestniczyło ok. 100 osób. Podsumowując, w roku 2003 zespół BORIS miał przyjemność współpracować łącznie z około 800 aktywnymi osobami z Warszawy pomagając, doradzając, wspierając i szkoląc tych, którzy chcą i wprowadzają zmiany w swoim środowisku lokalnym w ramach programu „Warszawa – stolica inicjatyw lokalnych”.

II. PROGRAM „OBYWATELSKIE MAZOWSZE”

Na terenie Województwa Mazowieckiego BORIS jest szczególnie zaangażowany w tworzenie i realizację strategii rozwoju obszarów zaniedbanych społecznie i ekonomicznie. Działalność BORIS jest ważnym elementem systemu wsparcia inicjatyw obywatelskich i wyrównywania dysproporcji społecznych na Mazowszu, co znalazło potwierdzenie w raporcie „Diagnoza społeczna Mazowsza” przygotowanym przez Urząd Wojewody, Urząd Marszałkowski i Stowarzyszenie KLON.

W 2003 r. BORIS swoje działania na obszarze województwa mazowieckiego prowadził poprzez:

- inicjowanie tworzenia nowych Lokalnych Punktów Informacji dla organizacji pozarządowych na Mazowszu
- współpraca i wzmacnianie Sieci LPI na Mazowszu
- współpraca z Łącznikiem ds. Rozwoju Regionalnego i Funduszy Strukturalnych
- administrowanie portalem regionalnym „mazowsze.ngo.pl”
- szkolenia i spotkania specjalistyczne dla przedstawicieli organizacji z Mazowsza
- koordynacja na Mazowszu realizacji ogólnopolskiego programu EuroNGO
- wzmacnianie organizacji z terenu Mazowsza Północno-Wschodniego

1. Inicjowanie tworzenia nowych Lokalnych Punktów Informacji

Na początku roku pozyskano 5 nowych organizacji, chętnych do współpracy w Sieci LPI – Białobrzesckie Towarzystwo Kulturalne działające przy MGOK w Białobrzegach, Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” z Garwolina, Stowarzyszenie Równych szans z Żyrardowa, Miejskie Centrum Kultury w Płońsku oraz MOPS Pionki. W marcu do sieci dołączyły dwa nowe punkty, które rozpoczęły działalność przy Fundacji BIEDA w Radomiu oraz przy Stowarzyszeniu Animatorów Społecznych SAS w Pułtusku (w tym samym czasie przekazano wybranym Punktom zestawy komputerowe ufundowane przez Ambasadę Stanów Zjednoczonych). W połowie roku do mazowieckiej sieci zgłosili się przedstawiciele nowych Lokalnych Punktów Informacji: z MGOPS Iłża oraz MGOPS Kozienice.

2. Wzmacnianie mazowieckiej sieci Lokalnych Punktów Informacji

W styczniu 2003 stowarzyszenie BORIS zorganizowało spotkanie Sieci Lokalnych Punktów Informacji, będące rozpoczęciem działań sieci na rok 2003, w ramach programu wzmacniania mazowieckich organizacji pozarządowych. W spotkaniu uczestniczyło 15 konsultantów z 13 Lokalnych Punktów Informacji. Celem spotkania było podsumowanie 2002 r. i ustalenie planu działania na rok 2003. Przeanalizowane zostały także sprawy, które w bieżącym roku warte byłyby poprawienia (m.in. komunikacja na linii BORIS-LPI i LPI-LPI, zbyt mało składanych samodzielnie wniosków ze strony LPI, problemy z komputerami i sprzętem biurowym w LPI, brak szkoleń dla koordynatorów LPI).

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele 5 nowych organizacji, chętnych do współpracy w Sieci LPI – Białobrzesckie Towarzystwo Kulturalne działające przy MGOK w Białobrzegach, Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” z Garwolina, Stowarzyszenie Równych szans z Żyrardowa, Miejskie Centrum Kultury w Płońsku oraz MOPS Pionki. W związku z tym ponownie przeanalizowane zostały i zaakceptowane istniejące standardy działania LPI. Ustalono też, że podpisanie przez organizację powyższych standardów traktowane jest jako zawarcie umowy między Lokalnym Punktem Informacji a Stowarzyszeniem BORIS.

W kolejnym spotkaniu Sieci LPI w marcu uczestniczyło 13 konsultantów z 9 Lokalnych Punktów Informacji, w tym przedstawiciele dwóch nowych organizacji, które przyłączyły się do Sieci LPI – Fundacji BIEDA i Stowarzyszenia Animatorów Społecznych SAS. BORIS poinformował o przekazaniu przez Ambasadę Stanów Zjednoczonych zestawów komputerowych dla 6 nowopowstałych LPI. Lokalne Punkty Informacji zostały włączone w realizację pozostałych programów prowadzonych przez Stowarzyszenie BORIS na Mazowszu

Kolejne spotkanie sieci Lokalnych Punktów Informacji odbyło się 5-6 czerwca 2003 w Jedlni-Letnisko k/Radomia. Wzięło w nim udział 21 konsultantów z 17 LPI. Poza przekazaniem

sprawozdań z podejmowanych na bieżąco działań w trakcie spotkania zaplanowano cykl szkoleniowy dla konsultantów LPI (pierwszy termin to 17-19 wrzesień 2003 nt. „Planowanie strategiczne”), a także zaplanowano działania Sieci LPI oraz poszczególnych Punktów do końca 2003 r.

Ponadto w czasie spotkania konsultanci LPI uczestniczyli w dziesięciogodzinnym szkoleniu z zakresu przygotowania do wykonywania w przyszłości wspólnych zadań (realizacja projektów, organizacja wydarzeń) w ramach mazowieckiej sieci LPI oraz podstaw efektywnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a podmiotami komercyjnymi. W spotkaniu wzięli też udział przedstawiciele nowych Lokalnych Punktów Informacji z MGOPS Iłża oraz MGOPS Kozienice.

3. Działania informacyjne dla organizacji pozarządowych z województwa mazowieckiego

- **Współpraca z Łącznikiem ds. Rozwoju Regionalnego i Funduszy Strukturalnych**

W 2003 r. Stowarzyszenie BORIS wspólnie z Federacją MAZOWIA zorganizowało dla organizacji pozarządowych i władz lokalnych spotkania z Mazowieckim Łącznikiem ds. Funduszy Strukturalnych, p. Marzeną Mendzą-Drozd. Łącznik ma za zadanie pośredniczyć w kontaktach między organizacjami a Marszałkiem województwa mazowieckiego oraz informowanie o inicjatywach Unii Europejskiej i możliwościach związanych z Funduszami Strukturalnymi. W omawianym okresie odbyło się kilka takich spotkań w powiatach ostrołęckim, sochaczewskim, sokołowskim, radomskim, szydłowieckim.

- **Administrowanie portalem regionalnym „mazowsze.ngo.pl”**

BORIS tworzy regionalny serwis informacyjny dla różnych inicjatyw obywatelskich z terenu województwa mazowieckiego „www.Mazowsze.ngo.pl”. Serwis ten – utworzony i prowadzony we współpracy z Towarzystwem Wzajemnej Informacji Stowarzyszenia KLON/JAWOR, a koordynowany przez BORIS – jest stale aktualizowaną witryną poświęconą informacji o wydarzeniach dotyczących organizacji pozarządowych i instytucji publicznych z terenu województwa mazowieckiego.

Pod koniec 2003 r. rozpoczęły się przygotowania do odsłony nowej wersji portalu „mazowsze.ngo.pl”, w związku z tym BORIS rozpoczął rozmowy na temat współpracy przy tym przedsięwzięciu z innymi organizacjami infrastrukturalnymi realizującymi projektu na Mazowszu (Centrum Wolontariatu, Akademia Rozwoju Filantropii, Stowarzyszenie CAL, Federacja MAZOWIA, Stowarzyszenie KLON/JAWOR).

W Warszawie BORIS we współpracy z Ośrodkiem Nowolipie uruchomił kawiarenkę internetową dla organizacji pozarządowych. Dzięki niepłatnemu dostępowi do internetu i pakietu biurowego przedstawiciele organizacji mogą pozyskiwać ważne dla siebie informacje, mają też możliwość swobodnego przygotowania potrzebnych dokumentów. Podstawą funkcjonowania tej mini-pracowni są komputery otrzymane z Banku Drugiej Ręki oraz wolne (darmowe) oprogramowanie zainstalowane przez naszą Lokalną Grupę Ekspercką.

Organizacje pozarządowe z Mazowsza dzięki koordynowaniu przez BORIS grupy trzech ekspertów komputerowych mogą otrzymywać darmowe porady dotyczące wykorzystania technologii komputerowych w ich pracy oraz uczestniczyć w szkoleniach. W 2003 r. odbyło się 10 takich szkoleń (m.in. w Ciechanowie, Radomiu, Mińsku Mazowieckim) z zakresu

obsługi poczty elektronicznej, tworzenia stron internetowych, pracy z arkuszem kalkulacyjnym, czy też zastosowania komputera i internetu w pracy organizacji pozarządowej.

4. Szkolenia i spotkania specjalistyczne dla przedstawicieli organizacji z Mazowsza

Szkolenia organizowane są na terenie działania poszczególnych Lokalnych Punktów Informacji, a zapraszani na nie są przede wszystkim przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, jak i władz lokalnych. Szkolenia te organizują bezpośrednio konsultanci LPI, korzystając z pomocy BORIS. Trenerzy BORIS oraz zapraszani szkoleniowcy prowadzą także warsztaty i spotkania specjalistyczne.

W pierwszym półroczu 2003 r. łącznie odbyło się 11 szkoleń na terenie powiatów mińskiego, żyrardowskiego, radomskiego, płockiego i szydłowieckiego.

Już 10 stycznia LPI w Mińsku Mazowieckim zorganizował szkolenie z zakresu prawidłowego funkcjonowania organizacji pozarządowej, a dotyczyło ono tematu: "Fundraising - pozyskiwanie środków na działalność w organizacjach pozarządowych". Szkolenie to przeprowadzili zaproszeni trenerzy Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych STOP. Podobnie kolejne szkolenia - zorganizowane w Mińsku 29 stycznia z zakresu współpracy w zespole oraz 6.02 z tematu „Czy warto być wolontariuszem” - prowadzili trenerzy Stowarzyszenia STOP.

Lokalny Punkt Informacji z Szydłowca przygotował dla organizacji z terenu powiatu szkolenia z pisania wniosków o dotację (07 kwietnia) oraz administrowania biurem (23 kwietnia).

W kwietniu LPI z Mińska Mazowieckiego ponownie zorganizował szkolenia „Czy warto być wolontariuszem”, które prowadził koordynator wolontariatu w stowarzyszeniu przy którym działa LPI oraz pedagog i psycholog. Należy podkreślić, że LPI w Mińsku Mazowieckim zapoczątkował budowę lokalnego ruchu wolontarystycznego, wolontariuszami są głównie uczniowie szkół średnich oraz studenci. Obecnie biuro wolontariatu jest w trakcie usamodzielniania organizacyjnego.

W kwietniu 2003 dla organizacji z powiatu żyrardowskiego Lokalny Punkt Informacji zorganizował szkolenia na temat prowadzenia biura, a w maju BORIS przeprowadził szkolenie na temat podstaw księgowości w organizacjach pozarządowych, przygotowane przez Lokalny Punkt Informacji. Szkolenie miało 2 części: pierwsza to wprowadzenie i podstawowe informacje w formie warsztatowej ok. 5 godzin, druga to konsultacje księgowe w kwestiach najpilniejszych dla zebranych organizacji. Dla tych samych odbiorców 30 maja kolejnym tematem szkoleniowym było „Praca projektami”.

W Płocku Lokalny Punkt Informacji zorganizował w dn. 18-20 maja szkolenie ze strategii zbierania funduszy, budżetowania i rozliczania, zaś dla organizacji z terenu Radomia tamtejszy LPI przygotował warsztat na temat administrowania biurem (25 kwietnia).

W czerwcu stowarzyszenie BORIS we współpracy z Lokalnym Punktem Informacji w Ostrołęce przygotowało dla organizacji z tego terenu tego spotkania specjalistyczne nt. nowych procedur prawnych (12 czerwca) oraz zmiany przepisów w księgowości (28 czerwca), także cykl szkoleń: „Aspekty prawne i zasady współpracy z administracją publiczną” (17.06), „Podstawy internetu i komputerów oraz wykorzystanie narzędzi internetowych w organizacji (21 czerwca), „Zarządzania biurem z elementami księgowości” (24 czerwca), „Pisanie i praca projektami z elementami pozyskiwania funduszy” (30 czerwiec).

Ponadto dwa Lokalne Punkty Informacji z Płocka i Radomia uczestniczyły w zorganizowaniu wraz z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim spotkań poświęconych współpracy Wojewody Mazowieckiego z organizacjami z powiatu radomskiego (09 czerwca) oraz organizacjami z powiatu płockiego (16 czerwca). W trakcie tych spotkań omawiane były też zasady prawidłowego przygotowania wniosku o dotację, przybliżona została też tematyka nowej ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.

Dodatkowo od czerwca 2003 dwa LPI z Płocka i Mińska Mazowieckiego są partnerami w programie Stowarzyszenia KLON/JAWOR „Centrum Informacji Społecznej”. Baza CIS to baza instytucji i organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej. Do tej pory CIS był drukowanym informatorem, a obecnie CIS staje się również bazą internetową, w której dane mogą być na bieżąco aktualizowane. LPI w programie CIS zajęły się budową i aktualizacją bazy organizacji i instytucji społecznych z ich terenu działania.

5. Koordynacja programu „EuroNGO” na Mazowszu

Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej w nieodległej przyszłości będą, ze względu na szeroki zakres ich stosowania oraz wysokość środków, wiodącym źródłem finansowania różnego typu inicjatyw społecznych i ekonomicznych w Polsce. Jednak lokalnym środowiskom, w tym organizacjom pozarządowym wciąż brakuje dostępu do podstawowej i bezpośredniej pomocy w zrozumieniu mechanizmów korzystania z FS. Dlatego grupa organizacji pozarządowych opracowała i uruchomiła ogólnopolski program EuroNGO, którego koordynatorem na województwo mazowieckie jest BORIS.

Celem Programu „EuroNGO” jest wniesienie wkładu w stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania organizacji pozarządowych po przystąpieniu Polski do UE poprzez pomoc w przygotowaniu ich do absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej. Realizatorem Programu jest Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Polsko - Amerykańska Fundacja Wolności (pomysłodawcą i sponsorem Programu), Przedstawicielstwo Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli oraz Fundacja im. Stefana Batorego.

Program polega na wykształceniu w środowisku organizacji pozarządowych specjalistów (10-15 w każdym województwie) w zakresie wiedzy o Unii Europejskiej oraz funduszy unijnych dostępnych dla polskiego trzeciego sektora. Specjaliści przygotowują następnie około lokalne organizacje do efektywnego wykorzystywania środków UE. W programie biorą udział 203 osoby w całej Polsce, z czego aż 20 z Mazowsza.

Rezultatem programu EuroNGO będzie stworzenie i uruchomienie systemu szkoleń i doradztwa dla liderów organizacji pozarządowych zainteresowanych aplikowaniem ośrodki unijne - przede wszystkim z terenów wiejskich i małych miast - a także oferowanie pomocy w tworzeniu mechanizmów współpracy przedstawicieli organizacji pozarządowych, administracji publicznej i biznesu w zakresie planowania i wykorzystywania środków oferowanych przez UE na rozwój regionalny. Działalność w tym kierunku specjaliści EuroNGO rozpoczną w 2004 r., obejmując różnego typu działaniami ok. 1600 organizacji pozarządowych, w szczególności spoza wielkich ośrodków miejskich.

6. „Program aktywizacji środowisk lokalnych na rzecz pomocy i samopomocy społecznej w województwie mazowieckim”

W drugiej połowie roku 2003 BORIS skoncentrował się na realizacji „Programu aktywizacji środowisk lokalnych na rzecz pomocy i samopomocy społecznej w województwie mazowieckim” na zlecenie Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej. Projekt objął

bezpośrednio ok. 250 osób z organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego działających na terenie powiatów ostrołęckiego, makowskiego i przasnyskiego poprzez:

1. Zorganizowanie w każdym z powiatów czterech jednodniowych szkoleń na temat:
  - zarządzanie biurem z elementami księgowości
  - aspekty prawne i zasady współpracy z administracją publiczną
  - pisanie i praca projektami z elementami pozyskiwania funduszy
  - podstawy internetu i komputerów oraz wykorzystanie narzędzi internetowych w organizacji
2. Przeprowadzenie 6 spotkań specjalistycznych dla organizacji pozarządowych prowadzonych przez ekspertów BORIS w objętych programem powiatach z zakresu:
  - nowych procedur prawnych (w tym Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie)
  - zmiany przepisów w księgowości
3. Zapewnienie dostępu do informacji dzięki działaniu Lokalnego Punktu Informacji dla organizacji pozarządowych w Ostrołęce, aktualizowaniu strony „mazowsze.ngo.pl”, udostępnianiu materiałów szkoleniowych i podręczników wydanych przez Stowarzyszenie BORIS.

Program zakładał także:

- Zdiagnozowanie poziomu współpracy między organizacjami pozarządowymi a samorządem w powiatach ostrołęckim, makowskim i przasnyskim, poprzez przeprowadzenie badania ankietowego wśród tych instytucji,
- Zaktywizowanie, wzmocnienie i zintegrowanie lokalnych społeczności, organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną poprzez wspólne uczestnictwo w szkoleniach i spotkaniach specjalistycznych oraz udział w konferencji podsumowującej program, poświęconej współpracy organizacji pozarządowych i instytucji samorządu terytorialnego w objętych programem powiatach
- Stworzenie aktualnej bazy adresowej organizacji pozarządowych i instytucji samorządowych z powiatu ostrołęckiego, makowskiego i przasnyskiego.

Partnerami przy realizacji tego projektu były następujące organizacje i instytucje:

- w Ostrołęce – Lokalny Punkt Informacji dla organizacji pozarządowych, Ostrołęcki Ruch Wspierania Przedsiębiorczości, Urząd Miasta.
- w Makowie Mazowieckim - Miejski Dom Kultury, Klub Wolontariatu „Tęcza”, Starostwo Powiatowe,
- w Przasnyszu – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwo Powiatowe.

Informacja o organizowanych szkoleniach, spotkaniach specjalistycznych i konferencji podsumowującej była rozsyłana drogą pocztową, internetową, za pośrednictwem Lokalnego Punktu Informacji w Ostrołęce oraz poprzez lokalne źródła informacji, głównie prasę lokalną i plakaty. Wszystkie bieżące informacje były umieszczane na systematycznie aktualizowanym mazowieckim portalu internetowym BORIS „mazowsze.ngo.pl” oraz na stronach „boris.org.pl”, „mcps.it.pl” i „ngo.pl”.

W trakcie realizacji programu weszła w życie Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie regulująca min. kwestię współpracy organizacji pozarządowych i administracji publicznej. Dlatego spotkania specjalistyczne dot. Nowych procedur prawnych postanowiliśmy zorganizować w formie powiatowych seminariów z udziałem organizacji i przedstawicieli samorządu lokalnego. Takie spotkania – pod patronatem Starostów - odbyły się w Makowie i Przasnyszu. Udało się podczas nich rozpocząć dyskusję wokół ustawy oraz wokół możliwości, korzyści i szans współpracy organizacji z władzami. W seminariach powiatowych wzięła również udział Marzena Mendza-Drozd – Łącznik ds. Rozwoju Regionalnego i Funduszy Strukturalnych na Mazowszu. Spotkania te cieszyły się dużą popularnością zarówno wśród organizacji, jak i władz. Było także okazją do wymiany doświadczeń między organizacjami a samorządem. W Ostrołęce – z racji późniejszego organizowania konferencji podsumowującej – spotkanie poświęcone ustawie miało mniej oficjalny charakter.

Podczas realizacji projektu, w omawianych szkoleniach i spotkaniach specjalistycznych uczestniczyło 132 przedstawicieli samorządu terytorialnego oraz 115 przedstawicieli organizacji pozarządowych z terenu 3 powiatów Mazowsza Północno-Wschodniego.

W ramach programu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące poziomu i zakresu współpracy organizacji pozarządowych i samorządowych w powiatach objętych programem. Ta część realizowana była głównie przez Stowarzyszenie KLON/JAWOR. Ankiety rozsyłane były do wszystkich zarejestrowanych organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej oraz instytucji samorządowych z powiatów ostrołęckiego, makowskiego i przasnyskiego. Następnie przeprowadzono monitoring wypełniania i odsyłania ankiet.

Wszystkie wnioski z badań zostały przygotowane przez Stowarzyszenie KLON/JAWOR przedstawione na konferencji podsumowującej program, która odbyła się 27.11.2003 r. w Urzędzie Miasta w Ostrołęce pod nazwą „Forum Mazowsza Północno-Wschodniego”. W trakcie spotkania poruszone zostały zagadnienia współpracy organizacji i samorządu, min. w kontekście Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W tej kwestii wypowiedzieli się zaproszeni goście: Ryszard Załuska - Prezydent Ostrołęki, który objął honorowy patronat nad tym wydarzeniem, Danuta Janusz – Dyrektor Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, Halina Lipke – Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, Piotr Todys – Prezes Federacji Organizacji Służebnych MAZOWIA oraz Zbigniew Wejcman – Dyrektor Stowarzyszenia BORIS.

Ponadto na Forum przedstawione zostały rezultaty „Programu aktywizacji środowisk lokalnych...” oraz analiza wyników badań ankietowych prowadzonych w trakcie trwania programu. Konferencja zgromadziła ponad 60 przedstawicieli organizacji, instytucji samorządowych i przedstawicieli władz z powiatów ostrołęckiego, makowskiego i przasnyskiego. Uczestnicy spotkań i szkoleń otrzymali stosowne zaświadczenia oraz materiały.

III. WSPÓŁPRACA KRAJOWA Z SIECIĄ WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SPLOT

Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT jest dobrowolnym porozumieniem 11 stowarzyszeń i fundacji – tzw. ośrodków wspierania (resource centers). Istniejąca od 1994 r., a od 1996 r. działająca w oparciu o formalną umowę Sieć jest jedną z najsilniej oddziałujących struktur wspierających rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Dzięki realizacji wielu nowatorskich inicjatyw włączających setki organizacji pozarządowych i tysiące ludzi SPLOT

odpowiada na autentyczne potrzeby społeczne i stopniowo wprowadza oczekiwane zmiany w rozwoju polskiego społeczeństwa.

Obecnie członkami SPLOT działającymi zgodnie ze wspólnymi standardami sieci są następujące organizacje:

- Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS (Łódź)
- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (Rzeszów)
- Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (Elbląg)
- Stowarzyszenie KLON/JAWOR (Warszawa)
- Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych (Gdańsk)
- Lubelski Ośrodek Samopomocy (Lublin)
- Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych (Białystok)
- Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (Jelenia Góra)
- Słupskie Centrum Wspomagania Organizacji Pozarządowych (Słupsk)
- Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS (Warszawa)
- Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich (Leszno)
- Koszalińskie Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych (Koszalin).

Wszystkie podejmowane przez ośrodki tworzące Sieć SPLOT działania ukierunkowane są na wzmocnienie organizacji pozarządowych, wpływanie na proces decyzyjny administracji publicznej, aktywizowanie społeczności lokalnych. W ten sposób tworzy się możliwości rozwoju różnorodnych inicjatyw obywatelskich oraz przyjaznego środowiska do wzrostu aktywności społecznej i odpowiadania na potrzeby społeczeństwa.

W 2003 roku Sieć SPLOT realizowała 3 wspólne programy, w których BORIS uczestniczył jako ich regionalny koordynator lub współrealizator (obok opisanego programu „EuroNGO”).

1. Program „Partnerstwo dla III Sektora”

We wrześniu 2003 roku rozpoczął się dwuletni program "Partnerstwo dla III Sektora", będącym jednym z modułów programu TRZECI SEKTOR prowadzonego przez Fundację im. S. Batorego. Realizatorami programu są Sieć SPLOT oraz Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Celem programu w ramach działań realizowanych przez Sieć SPLOT jest budowanie mechanizmów współpracy organizacji pozarządowych z samorządem, tworzenie profesjonalnej reprezentacji sektora pozarządowego oraz zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w ubieganiu się o środki unijne.

Zadania realizowane przez SPLOT:

- zwiększenie ilościowe i jakościowe reprezentacji terytorialnych i branżowych sektora pozarządowego w Polsce;
- aktywne angażowanie się w rzecznictwo interesów organizacji i ich klientów na poziomie regionalnym;
- zwiększenie praktycznej wiedzy przedstawicieli sektora pozarządowego i publicznego o zapisach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- wypracowanie jasnych i przejrzystych zasad współpracy zapewniających udział organizacji w realizacji zadań publicznych i dostęp do funduszy publicznych (samorządowych i rządowych);

- zwiększenie praktycznej wiedzy organizacji o mechanizmach ubiegania się o fundusze strukturalne i tworzenie konsorcjów;
- zapewnienie udziału organizacji w programowaniu i wdrażaniu funduszy strukturalnych poprzez zaangażowanie w prace komitetów sterujących i monitorujących;
- tworzenie poczucia przynależności i tożsamości sektorowej, współodpowiedzialność za rozwój społeczeństwa obywatelskiego i proces kształtowania polityki społecznej.

2. Program „Masz głos, masz wybór. Samorząd jest Twój!”

W związku z wyborami samorządowymi w 2002 roku Fundacja im. Stefana Batorego we współpracy z Siecią Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT i Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej rozpoczęła realizację projektu "Masz głos - masz wybór. Samorząd jest Twój", którego celem jest propagowanie aktywności obywatelskiej, a szczególnie umocnienie przekonania, że kartką wyborczą można wiele zmienić oraz wzmocnienie u wyborców i kandydatów (w przyszłości członków władz samorządowych) poczucia współodpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Jeszcze w 2002 roku Fundacja Batorego razem z Gazetą Wyborczą i Stowarzyszeniem Gazet Lokalnych przed wyborami samorządowymi, przeprowadziły akcję informacyjną zachęcającą do udziału w wyborach samorządowych, natomiast ośrodki Sieci SPLOT wraz z ośrodkami FRDL przeprowadziły akcję zbierania obietnic wyborczych składanych przez najpoważniejszych kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów z ok. 120 społeczności.

Stowarzyszenie BORIS – członek Sieci SPLOT – odpowiedzialne było za przeprowadzenie badania ankietowego w 8 miastach i gminach Mazowsza. Do akcji zaangażowane zostały 4 Lokalne Punkty Informacji dla Organizacji Pozarządowych – regionalni partnerzy Stowarzyszenie BORIS, którzy osobiście przeprowadzili ankiety w swoich miastach: Siedlcach, Mińsku Mazowieckim, Kozienicach i Ciechanowie. W pozostałych miastach – Ząbkach, Markach, Sulejówku i Jasiołku – za przeprowadzenie wywiadów odpowiedzialny był BORIS.

Badanie przeprowadzono w planowanym zakresie. Podczas osobistej rozmowy prowadzonej przez ankietowników udało się zebrać dane od 8 wybranych w projekcie przedstawicieli samorządu. W większości przypadków ankietowani – wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast - przychylnie odnieśli się do badania. Wszyscy pamiętali, że uczestniczyli w badaniu przed rokiem i że zobowiązali się do corocznej weryfikacji swych obietnic. Ankietowani nie utrudniali skontaktowania się z osobami prowadzącymi akcję badawczą, chętnie umawiali się na spotkanie i byli do niego przygotowani.

Wszyscy ankietowani zobowiązali się do kolejnych weryfikacji ich obietnic przedwyborczych. Ciekawostką jest fakt, że w dwóch przypadkach tegoroczne badanie przypomniało ankietowanym o zadaniach, które zobowiązali się podjąć w zeszłym roku.

3. Projekt „Stabilizacja finansowa Sieci SPLOT”

W roku 2003 Sieć SPLOT uzyskała osobowość prawną jako związek stowarzyszeń. Główny nacisk w projekcie kładziony jest na standaryzowanie działań wszystkich organizacji tworzących SPLOT oraz opracowanie tzw. "dobrych praktyk" Sieci SPLOT w zakresie finansowym, co pozwoli na ustabilizowanie i wzmocnienie związku jak i organizacji członkowskich. Główne cele projektu finansowanego przez amerykańską Fundację Ch.S.

Motta to rozwój sektora pozarządowego w regionach - standardowe działania 12 ośrodków Sieci, inicjowanie powołania organizacji wspierających we wszystkich województwach oraz wzrost stabilizacji finansowej Sieci SPLOT i poszczególnych jej ośrodków.

SPLOT powołał 5 wewnętrznych zespołów, opracowujących wskazania i „dobre praktyki” w zakresie działalności gospodarczej i działalności statutowo odpłatnej, tworzenia kapitału żelaznego i zapasowego, kontraktowania usług z samorządem i administracją publiczną, zarządzania środkami finansowymi oraz tworzenia konsorcjów. Efektem propagowania wypracowanych zaleceń i rozwiązań będzie nie tylko wzmocnienie samej sieci, ale też wzmocnienie sektora pozarządowego w regionach, gdzie ośrodki SPLOT działają.

BORIS koordynuje prace grupy roboczej zajmującej się problematyką zarządzania środkami finansowymi.

IV. Działania Pozarządowej Agencji Ewaluacji i Rozwoju

Głównym celem programu jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie, dzięki zastosowaniu monitoringu i ewaluacji jako podstawowych narzędzi podnoszenia jakości usług, a w tym poprzez:

- działania na rzecz edukacji środowiska organizacji pozarządowych w zakresie samodzielnego przeprowadzania ewaluacji pracy oraz działalności swojej organizacji,
- działania na rzecz podniesienia jakości usług ewaluacyjnych w Polsce i wykształcenia grupy specjalistów, którzy nie tylko potrafiliby dokonać zewnętrznego audytu, ale także wspieraliby organizacje we wdrażaniu zaleceń i rekomendacji

1. Konsultacje

W 2003 r. Agencja przede wszystkim realizowała na zlecenie Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku projekt „Wypracowanie narzędzia autoewaluacji i wzmocnienia instytucjonalnego organizacji”. Projekt ten polegał na adaptowaniu do potrzeb polskich organizacji pozarządowych narzędzia wypracowanego w ramach programu DemNet w Bułgarii. Konsultanci BORIS dokonali tłumaczenia oraz adaptacji narzędzia, a następnie prowadzili proces autodiagnozy i wypracowywania planów naprawczych w oparciu o to narzędzie w 4 organizacjach ekologicznych. Projekt ten ma swoją kontynuację w 2004 roku i będzie kończył wydaniem publikacji poświęconej problematyce autoewaluacji w organizacjach zawierającej wypracowane w ramach projektu narzędzie. Narzędzie to będzie także udostępnione na stronie internetowej Agencji.

2. Ewaluacje zewnętrzne

W 2003 roku w ramach Agencji przeprowadzona została ewaluacja 2 projektów Fundacji dla Polski:

1. „Wzmocnienie sieci organizacji zajmujących się problematyką *dzieci ulicy*”.
2. „Upowszechnienie metody *street workingu* wśród pedagogów pracujących w organizacjach działających na rzecz dzieci”.

Ponadto Agencja kontynuuje współpracę ze Stowarzyszeniem CAL w ramach, której prowadzi w latach 2002-2005 ewaluację formatywną Szkoły Animatorów Społecznych.

Agencja opracowała dla Sieci SPLOT matrycę oceny realizacji standardów Sieci przez poszczególne ośrodki oraz opracowała stały system dokonywania oceny wewnętrznej Sieci.

3. Promocja monitoringu i ewaluacji

Agencja w roku 2003 uruchomiła stronę www.ewaluacja.org.pl oraz stronę www.ewaluacja.ngo.pl w ramach portalu TWI. Na pierwszej stronie umieszczane są narzędzia i publikacje wypracowane przez Agencję, druga natomiast ma charakter portalu i grupuje wszelkie działania związane z ewaluacją i monitoringiem podejmowane na rzecz sektora pozarządowego w Polsce.

4. Szkolenia i seminaria

Wspólnie z Inkubatorem dla organizacji pozarządowych prowadzonym przez Centrum Szpitalna, Agencja przeszkoliła 30 liderów organizacji pozarządowych z zakresu dokonywania autoewaluacji swoich działań. Szkolenia te zostały bardzo dobrze ocenione przez uczestników.

Agencja nawiązała współpracę z Polskim Towarzystwem Ewaluacyjnym w celu wspólnego poprowadzenia cyklu seminariów poświęconych ewaluacji w organizacjach pozarządowych. Seminaria te ruszą w 2004 roku.

Konsultanci z Pozarządowej Agencji Ewaluacji i Rozwoju brali udział w 2003 roku w szkoleniach kształcących specjalistów ds. funduszy europejskich. Efektem tych szkoleń będzie uruchomienie konsultacji i szkoleń nakierowanych na procedury ewaluacji i monitoringu obowiązujących w Unii Europejskiej.

5. Inne działania Agencji

Przedstawiciele Agencji biorą udział w pracach grupy ds. ewaluacji w sektorze pozarządowym prowadzonej w ramach Programu BONUS.

V. Struktura i finanse BORIS w 2003

Struktura organizacyjna BORIS jest bardzo funkcjonalna, elastyczna i dostosowana do aktualnych potrzeb organizacji. Każdy z pracowników organizacji odpowiada za koordynację jednego lub więcej programów BORIS, tzn. odpowiada za jego prawidłową realizację merytoryczną i finansową, angażuje niezbędnych partnerów, specjalistów i wolontariuszy, dba o promocję i terminowość rozliczeń. Jest to możliwe ze względu na duże doświadczenie pracowników – 4 osoby spośród 6 zatrudnionych w BORIS pracują w tej organizacji od 11 lat, zaś jedna z pozostałych ma wieloletnie doświadczenie pracy w organizacjach pozarządowych, również na stanowisku dyrektorskim. Łącznie BORIS zatrudnia 6 osób na podstawie umowy o pracę, 2 na podstawie umów zlecenia oraz 2 stażystów (umowa z Urzędem Pracy) i 3 stałych wolontariuszy.

Zarząd BORIS:

Paweł Jordan - Prezes
Joanna Krasnodebska - Wiceprezes
Paweł Łukasiak - Wiceprezes
Dorota Pieńkowska – Członek Zarządu

Komisja Rewizyjna:

Piotr Komosa - Przewodniczący
Katarzyna Kozłowska - Członek Komisji
Dariusz Pietrowski - Członek Komisji

Pracownicy BORIS i wolontariusze:

Zbigniew Wejcman, dyrektor BORIS
Katarzyna Sekutowicz, specjalista ds. planowania i rozwoju
Katarzyna Kozłowska, specjalista ds. informacji i poradnictwa
Joanna Krasnodębska, księgowość i sekretariat
Magdalena Krajewska, koordynator MAZOWIA
Anna Żelazowska, specjalista ds. polityki regionalnej
Paweł Jordan, ekspert ds. rozwoju lokalnego
Barbara Hermak, księgowość
Piotr Komosa, prawnik
Lidia Skassa, wolontariuszka
Aneta Czajkowska, wolontariuszka/stażystka
Elżbieta Kowalczyk, wolontariuszka/stażystka
Sebastian Leszczyński, specjalista ds. komputerów - wolontariusz
- oraz duża grupa wolontariuszy i praktykantów, m.in. z Uniwersytetu Warszawskiego oraz
Technikum Ekonomicznego nr 1.

Główni partnerzy i sponsorzy BORIS w 2003

Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT
Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych FIP
Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych STOP
Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu w Warszawie
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
Stowarzyszenie na rzecz CAL
Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA
Charity Aid Foundation, Wielka Brytania
European Foundation Centre, Belgia
Volkssolidaritat e.V., Niemcy
Sluzhenye Association, Rosja
Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS
Deutsch - Polnische Vernständigigung e.V., Niemcy
Związek Biur Porad Obywatelskich
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Program Dialog w Białymstoku
„Sieć” Trenerów i Animatorów Jacka Jakubowskiego
Ambasada USA
Charles Stewart Mott Foundation, USA
Fundacja im. Stefana Batorego
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
Gmina Warszawa-Centrum
Program MATRA/Celodin khT, Holandia/Węgry
Ośrodek Nowolipie w Warszawie
Rockefeller Brothers Fund

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej
Urząd Miasta st. Warszawy
Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie